

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

Biblebelt [p.5]

Gereformeerde Gemeente Soest

In 1946 ontstaat er in Soest een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Zeist. Na één keer in het Hervormde wijkgebouw 'Eltheto' aan het Driftje bijeen te zijn gekomen, worden de kerkdiensten voortaan in een kleuterschool aan de Rembrandtlaan gehouden. In de volksmond wordt dit gebouw wel 'het zaaltje van Spijker' genoemd. Na enkele maanden alleen maar

weekdiensten te hebben belegd, komt men vanaf 25 augustus 1946 ook 's zondags bijeen. Op 3 april 1958 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Tien jaar later betreft de gemeente een nieuw kerkgebouw (met 110 zitplaatsen) aan de Dalweg. In 2000 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 180. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopliden bedraagt 148.

16/11/2017
jaargang 96

nr **07**

Wandelen met God

Wandelen is een bekende handeling. Ieder heeft weleens een stukje gewandeld. Soms doen we het samen. Soms doen we het alleen.

Noach wandelde met God.

Genesis 6:9b

Opmerkelijk is dat Noach wandelde met God. Kan dat eigenlijk wel? God is toch een Geest? We lezen het in de Bijbel ook van Henoch. Ook hij wandelde met God (Gen. 5:22-24). En tegen Abram zegt God: 'Wandel voor Mijn aangezicht' (Gen. 17:1).

De kanteekenaar wijst erop dat Noach een heilig leven leidde. Een leven gericht op God en Zijn dienst. Wandelen met God is dus: dichtbij God leven. Het is heilig leven, naar Gods wil. Hoe is dat leven eigenlijk? Laten we de woorden van onze tekst eens nagaan.

'Noach', dat is het eerste woord van de tekst. Noach betekent 'rust'. Noach is een mens net als alle andere mensen. Hij is een kind van Adam en Eva. Hij is in zonde ontvangen en geboren. Van deze mens zegt de Schrift: hij wandelde met God. Hoe kan dat? Wel, het antwoord staat in vers 8. Hij vond genade in de ogen des Heeren. Door Gods genade wandelde Noach met God. Genade is Gods neerbuigende liefde naar zondaren. Nooit zal een mens uit zichzelf naar God vragen. Dat bewijst de harde rea-

ds. W. Visscher,
Amersfoort

liteit. God zoekt verlorenen op. En waarom doet God dat? Dat noemt de Bijbel 'genade'. Dat is niet te begrijpen. Dat is door mensen ook niet verdiend. Dat geeft God uit vrije gunst. Daarom wandelde Noach met God.

Geest en Woord

Die God zoekt ook vandaag nog verloren mensen. Door Zijn Geest en Woord zoekt Hij zondaren op. Laten we niet gering denken over God. Laten we gering denken over onszelf. Bij God zijn geen onmogelijkheden. De goede Herder zoekt het verlorene. Wat een wonder toch.

Noach 'wandelde'. Wandelen is iets anders dan lopen of rennen. Wandelen heeft de gedachte van aangenaam en liefelijk. Kennelijk wil de Schrift ons ook iets zeggen over het karakter van een heilig leven. Sommigen denken dat een gehoorzaam leven een benauwd en naar leven is. Anderen denken dat bekering somber en depressief maakt. Dat is echter niet waar. Zeker, het leven met de Heere is niet naar onze zondige aard. Maar laten we niet vergeten dat een leven met God het rijkste is wat een mens kan en mag ontvangen. Dat leven is een leven des geloofs.

In Hebrreeën 11:7 lezen we dat Noach door het geloof de ark heeft gebouwd. Het leven des geloofs is een leven vanuit Gods Woord. Geloven betekent: 'amen' zeggen op Gods Woord. Dat Woord leert ons de ellende recht kennen. Dat Woord wijst echter ook op Gods belofte in Christus. Dat geeft een uitzien naar God en naar Zijn genade. In Christus ziet God om naar verloren mensen. Het geloof zegt daar 'amen' op. En dat is zaligheid. Het is gelukkig als we dat weten mogen. Dan wordt ons leven een wandelen met God.

Zijn vermaken

Noach wandelde 'met God'. Wie gaat er met ons mee? Waar leven we voor? Wat staat op nummer één in ons leven? Dat zijn belangrijke vragen. Noach wist ook het antwoord. Hij leefde dichtbij God. Gods geboden waren zijn vermaken. Gods

In dit nummer

4 Commentaar:
Biblebelt

8 Abraham
Hellenbroek [10]

20 Gods deugden
liefkrijgen

- 2** Wandelen met God
- 3** Onderwijs van vader Smytegelt [45]
- 4** De Christinnereis [2]
- 6** Twee regenbogen [1]
- 7** Dat wil zeggen
- 9** Opvoeden in een onveilige wereld
- 9** Abraham Hellenbroek [9]
- 10** Jeugdrubriek
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** Voor het eerst
- 14** Berichten
- 15** Kerkdiensten

Onderwijs van vader Smytegelt [45]

beloften waren zijn troost. Gods Woord was zijn kracht en Gods tegenwoordigheid heeft hij gezocht en ervaren.

Noach had een binnenkamer. De vreze Gods was merkbaar en zichtbaar in zijn leven. Dat maakt overigens geen wereldvreemde man van Noach. In vers 10 lezen we dat hij drie zonen gewon. Die kinderen heeft hij gevoed en opgevoed. Het gewone leven ging aan Noach niet voorbij. Juist daarin heeft hij laten zien dat hij God vreesde.

Wat heeft hij veel vragen over dit leven gekregen. Welk mens gaat er nu een groot schip op het land bouwen. Noach deed het (vers 22) omdat God het gezegd had. Gods Woord had in zijn leven meer gezag dan de woorden van mensen. Wandelen met God is gehoorzaamheid aan de geboden en inzettingen des Heeren.

Op dit wandelen volgt ook een rijke vrucht. We lezen van Henoch dat hij wandelde met God (Gen. 5:22). Het opmerkelijke van Henoch is dat hij de tijdelijke dood niet heeft gezien. De Bijbel wil ons daarmee leren dat op een heilig leven een ruim sterven volgt. Heiligheid is de hemel in het hart. Geve de Heere dat wij zo mogen leven, in afhankelijkheid van God.

Het juiste antwoord

Noach wandelde met God. Wat zijn er in onze tijd veel vragen. Het antwoord weten we soms niet goed. De Bijbel wijst ons het enige juiste antwoord: wandelen met God. Dat is nodig voor jongeren en ouderen. Helaas doen we dat van nature niet. Velen wandelen anders, zegt de apostel Paulus. Toch zijn er mensen die wandelen met God. Dat kan door Christus. Eenmaal zag Johannes iemand wandelen. 'En ziende op Jezus, [daar] wandelende, zeide hij: Ziet, het Lam Gods!' (Joh. 1:36). Door dit Lam leren zondaren wandelen met God. Johannes en Andréas hebben het van Jezus geleerd. Ze hebben het ook nooit vergeten. Vandaag leert Hij nog. Tot zaligheid van zondaren. 'En bleven dien dag bij Hem' (Joh. 1:40). Dat is zaligheid. Voor zondaren. Ook vandaag.

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

Over de *Werkmeester des geloofs en van het geloof ter rechtvaardigmaking*

Vr. Hoe worden ze versterkt door het Woord?

Antw. Waar genade is, vinden zij onder het Woord dat hun raadsels opgelost worden en hun knopen ontknoopt. Zij krijgen alle raad. Onder dat Woord worden kentekenen gesteld, zodat ze in het Woord vastgezet worden. Onder dat Woord worden ze overschaduwd. Onder dat Woord worden hen de strikken van de duivel ontdekt, zodat ze het aan geen mens durven zeggen. Onder dat Woord worden er Schriftplaatsen genoemd, waarvan ze zelfs niet wisten dat ze er waren. Onder dat Woord worden Schriftplaatsen geopend, die ze nooit verstaan hadden. Dat Woord willen ze niet missen voor de gehele wereld, zij worden er zo in vastgezet dat ze er niet van tussen kunnen.

Vr. Hoe versterkt God ze door de sacramenten?

Antw. Zo, dat Hij ze daar verzekert en verzegelt dat ze de Zijne zijn. 'Alzo zeker', zegt God, 'als de druppelen waters op uw aangezicht gesprengd zijn, alzo waar als gij dat brood eet en die wijn drinkt, zo zeker zijn uw zonden afgewassen, en alzo zeker zijt gij Jezus Christus' eigendom, verslagene van harte en kleingelovige'.

Vr. Waaraan kan men weten of de Heilige Geest het geloof in onze harten gewerkt heeft?

Antw.

- 1e. Kent gij benauwdheid, zo verlegen te zijn?
- 2e. Kunt gij zeggen: 'Wereld en alles wat daarin is, u zeg ik vaarwel en ik, verloren schaap en schepsel, kom tot U, o Heere?'
- 3e. Kunt gij vertrouwen op God?
- 4e. Kent gij dat de geest der hel in u kwam, dat de verzoeker, de satan, u heeft geprobeerd te ziften? Kent gij dit niet, dan hebt gij het nooit gehad. Zijt gij geesteloos, dan kunt ge niet leven. Komt de Geest wederom, dan zijn ze blijde. Gij zult voor de Geest uitkomen. 'Het bedroeft mij', zegt zo een, 'dat ik U zo menigmaal bedroefd heb'.

Kent gij dat? Het is wel. Maar kent gij het nog niet, zoek het dan te krijgen. Daar zijn zoveel mond- en naam-christenen; zij zijn zo gerust, maar bij wie het waar werk is, die zijn zo bekommerd dat het geen waarheid is en dat het weer zal overgaan.

(wordt vervolgd)

De Christinnereis [2]

De man met een mesthark

In het Huis van Uitlegger komt Christinne met haar gezelschap in verschillende betekenisvolle kamers, waarin ook Christen onderwijs verkregen had.

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Zo ziet Christinne de man in de kooi, de man met zijn bange droom over de wederkomst en de man die zijn weg baande door de vijanden naar het paleis.

Daarna neemt Uitlegger haar en de anderen mee naar een andere kamer. Ze zien daar een man met een mesthark in zijn hand. Hij is druk bezig om allerlei strootjes en takjes naar zich toe te vegen. Het opmerkelijke van dit tafereel is dat boven het hoofd van de man een prachtige kroon blinkt, die door een hemelse hand wordt vastgehouden. Maar daar heeft de man helemaal geen oog voor, omdat hij zo druk is met zijn mesthark.

Christinne begrijpt de betekenis van dit tafereel. Ze zegt: 'Dit is het beeld van een man van deze wereld, is het niet, meneer?' Uitlegger beaamt dat en geeft nadere uitleg. Zijn hark openbaart zijn aardsgezindheid. De kroon boven zijn hoofd ziet op de hemelse dingen. Ze hebben geen waarde voor deze man, omdat ze slechts een fabeltje voor hem zijn. En dat hij zo druk is met stro en takken, laat zien dat hij geen oog heeft voor de waardeloosheid van al het aardse goed.

Beschamend

Wat een beschamend beeld voor velen van ons! Hoeveel van onze ouderen verslijten hun kostbare genadetijd met 'stro en takken'? Alleen maar bezig met wat voorbijgaat. En geen enkel oog voor hun kostbare ziel op reis naar de eeuwigheid. Ja, schrijft de apostel niet: 'Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?'

Het beeld uit deze kamer mocht ook onze jonge mensen wel aangrijpen. Hoe gemakkelijk gaan we mee met de geest van de tijd en zitten we grote delen van de dag (en soms ook van de nacht) op onze mobiel te kijken naar '...stro en takken', of naar vuil en drek. En dat terwijl er zo'n grote zaligheid te verkrijgen is! Daar hoeft men niet eens een hark voor te hebben, want die wordt alleen uit genade, om niet, geschonken. Wat zijn we van nature uit de aarde aards en nameloos blind voor ons verdorven hart.

Ontdekkend

Maar welke les ligt er in deze kamer nu voor Gods kinderen? Wel, luister dan eens goed naar de woorden die Christinne uitspreekt: 'O, bevrijd mij van die hark!' In dit korte, maar krachtige gebed openbaart Christinne allereerst haar zielekwaal! Door het ontdekkend licht van de Heilige Geest had Christinne geleerd dat ze een verdorven hart omdraagt. Een hart, dat naar de wereld trekt, en naar de zonde en de weelde. Dat geeft haar zoveel verdriet. Maar in dit gebed vinden we ook haar onmacht getekend! Christinne had ongetwijfeld geprobeerd zichzelf van die hark te verlossen, maar dat was haar niet gelukt. Daarom smeekt ze om ervan verlost te worden. Tenslotte laat dit gebed ook haar ootmoed zien. Nee, Christinne staat niet boven de wereldling, die maar bezig is in het aardse slijk. Hier vinden we niet de taal van de vrome farizeeër: 'Ik dank U, Heere, dat ik niet ben als deze man'. O nee, hier ontmoeten wij een arme zondares, die ootmoedig moet erkennen: 'Ik lijk sprekend op die man, die met zijn mesthark over de aarde schraapt'. Zijn er onder de lezers die de strijd van Christinne verstaan met hun hart?

Onderwijzend

Letten we ook op het onderwijs dat Uitlegger nog geeft. Het gebed dat Christinne opzendt, noemt hij een 'wapen dat bijna verroest is'. Hij bedoelt dat velen van Gods kinderen zo aardsgezind geworden zijn, dat ze niet eens meer voelen hoe ze aan de aarde verkleefd zijn.

Eenvoudig worden we gewezen op het Bijbelse van het gebed van Christinne. Agur bad immers hetzelfde: 'Geef mij geen rijkdom'. Wat is en blijft ontdekkende genade toch nodig in ieders leven. Mochten we daarom maar veel in dit kamertje de spiegel voor ogen krijgen en onszelf afvragen: Waar leef ik nu voor? Wie de les van de man met de mesthark mag leren, gaat ook Groenewegen verstaan, toen hij dichtte:

*'k Ben met rijkdom overladen,
Wereldling, ik heb een schat,
'k Mag mij in de weelde baden,
Dien geen wereldling bevat.
(...)
God, het algenoegzaam Wezen,
Is mijn overvloedig goud,
En mijn zilver uitgelezen,
Daar mijn ziele zich op bouwt.*

(wordt vervolgd)

Biblebelt

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Uit artikelen in het RD valt een toenemende belangstelling voor de Biblebelt op te merken. Dat blijkt op 4 november in een artikel van ds. Michael Lohrer met als kop 'Biblebelt is uniek in Europa' en op diezelfde datum een artikel met als kop 'Niet alleen Nederland kent een Biblebelt'. De dag daarvoor, op 3 november, wordt de lezing van Jan Schinkelshoek weergegeven met als titel 'Is de refozuil aan het verstenen?' De reden dat ik deze artikelen met elkaar in verband breng, is omdat ook in de lezing van Schinkelshoek de Bijbelgordel aan de orde komt.

Wordt de bevindelijk gereformeerde wereld nog wel (h)erkend in onze samenleving?

Vanwaar die toenemende belangstelling? Het is goed dat tijdens een netwerkdag van het Dutch Biblebelt Network wordt nagedacht over de vraag wat Biblebelts in verschillende landen met elkaar gemeen hebben en waarin ze van elkaar verschillen. En dan gaat het niet alleen over verschillen in cultuur, zoals in het geval dat een Nederlandse vrouw met een hoed op tijdens een buitenlandse kerkdienst die ze bezocht daar te horen kreeg: 'Wij dragen hier geen hoeden, maar hoofddoeken. Een hoed vinden wij hoogmoedig.' (Misschien wel iets om over na te denken). Maar dan gaat het ook om de vraag naar de theologie in die Biblebelts. Ik laat die vragen nu rusten.

Het is, denk ik, van groter belang om te luisteren naar ds. Michael Lohrer, predikant van een gemeente in Lübeck, die constateerde dat de reformatische wereld in Nederland de laatste twintig jaar enorm is veranderd. Hij signaleert dat die wereld toch niet zo gesloten is als je bij een eerste indruk vermoedt. Ook wijst

Heeft de bevindelijk gereformeerde wereld een eigen, overtuigend, aansprekend, gelovig antwoord op de eisen van de tijd?

hij op grote verschillen binnen bepaalde kerkgenootschappen. De lezing van Jan Schinkelshoek sluit daarbij aan.

Meerwaarde

Schinkelshoek betoogt dat naarmate de gereformeerde gezindte steeds gewoner wordt, zij aan meerwaarde verliest en het steeds moeilijker krijgt. Er kunnen best vraagtekens gezet worden bij zijn analyse, maar vele zaken die hij aansnijdt, duiden op een ontwikkeling binnen de reformatische gezindte die hem de vraag doet stellen of de geschiedenis zich zal gaan herhalen. Gaat de bevindelijk gereformeerde wereld eenzelfde gang als de wereld van Kuyper, Bavinck en Dooye-

weerd? Of zal de gereformeerde gezindte in de kramp schieten, zich ingraven en met de rug naar de wereld gaan staan? Hij geeft geen antwoord op de vraag hoe het zal gaan. Toch noemt hij een punt waar het feitelijk om draait. 'Heeft de bevindelijk gereformeerde wereld een eigen, overtuigend, aansprekend, gelovig antwoord op de eisen van de tijd? Of valt men terug in klassieke woorden, schraal als ze dreigen te worden, uitgewoond als ze klinken?'

Verstenen

Het zijn vragen die we in de Biblebelt niet uit de weg mogen gaan en onder ogen moeten zien. We beluisteren bij Schinkelshoek een zeker heimwee naar vroeger. Opgegroei in een oudgereformeerd gezin, laat het hem kennelijk toch niet helemaal los, evenmin als de vrouw die hij ontmoette op een reünie van zijn oude school. Ze zei: 'Het laat je niet los.' Maar, hij stelt zelf de vraag: 'Is dat meer dan een echo van een verleden, iets wat erin gestampt is?'

We hoeven het verleden niet te idealiseren. Maar als Schinkelshoek spreekt over het verstenen van de refozuil, dan is dat een aangrijpende gedachte. Iets wat in steen is ingemetseld, beweegt niet meer, is dood.

Herkenning

Het is goed dat we ons de vraag stellen hoe deze ontwikkeling heeft kunnen geschieden. Natuurlijk wijzen we dan op de secularisatie, op de individualisering, de invloed van de moderne media. Maar het lijkt me belangrijker om de vraag te stellen of de bevindelijk gereformeerde wereld nog wel (h)erkend wordt in onze samenleving. En dan doel ik niet in de eerste plaats op herkenning in kleding en levensstijl, maar op de herkenning dat christenen mensen zijn die een beter vaderland zoeken. Niet omdat ze de wereld zat zijn en die daarom maar de rug toekeren in een zelfvoldane doperse wereldmijding, maar omdat ze herkend worden als mensen die iets wezenlijks hebben wat de wereld mist. Een levend geloof dat tot uitdrukking komt niet in allerlei liturgische vernieuwingen of in een dadendrang die in de wereld ook wel gevonden wordt, maar in de verborgen omgang met God, die ook naar buiten toe herkend wordt. Daar hoort natuurlijk ook bij dat leidinggevenden in de bevindelijk gereformeerde wereld zich afvragen, hoe dit leven jongeren kan aanspreken in een tijd van Facebook, WhatsApp en Instagram. Want het allerbelangrijkste is, dat zij zien hoe goed het is om de Heere te dienen. Kunnen ze dat aan ons zien?

Twee regenbogen [1]

We belijden dat het verschil tussen man en vrouw een scheppingsorde is en dat de Heere vraagt dat de mens naar die ordening en naar Zijn wet het leven inricht. De laatste tijd klinkt luid de oproep om dit verschil uit te kennen. De samenleving moet 'genderneutraal' worden.

ds. A. Schreuder,
Beekbergen

Bij deze ingrijpende en zorgelijke verschuiving in het denken in ons land, die totaal indruist tegen Gods Woord, staan we in drie artikelen stil. In een vierde artikel gaan we in op de persoonlijke nood van hen die worstelen met hun genderidentiteit en de vragen die dat met zich meebrengt.

De regenboog aan de hemel

Wat is het altijd een indrukwekkend en schitterend gezicht als de regenboog aan de hemel staat.

Het is een herinnering aan Genesis 9 waar na de zondvloed de Heere met Noach Zijn verbond opricht. In Genesis 9:12 en 13 lezen we: 'En God zeide: dit is het teken des verbonds, dat Ik geef tussen Mij en tussen ulieden en tussen alle levende ziel, die met u is, tot eeuwige geslachten. Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbonds tussen Mij en tussen de aarde.' Wie kijkt zo weleens naar de regenboog? De Heere kijkt ook naar de regenboog. In Genesis 9:16 staat waaraan de Heere dan denkt: 'Als deze boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond tussen God en tussen alle levende ziel van alle vlees dat op de aarde is.'

Door de regenboog zegt de Heere dat er op Zijn aarde plaats is voor alle levende ziel. De zondvloed die de Heere over de aarde deed komen, was een gevolg van de manier waarop de mens zich

totaal uitleefde in de zonde. In Genesis 6:5 staat: 'En de HEERE zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was.'

Noach werd gespaard door het oordeel heen. Van hem staat er in Genesis 6:8: 'Maar Noach vond genade in de ogen des HEEREN'. Na de zondvloed mag hij met zijn gezin de aarde weer betreden. Van dat nieuwe begin is de regenboog het bemoeidigende en vertroostende teken. Het is een teken van Gods algemene genade in deze wereld, die echter wel de sporen blijft dragen van de zondeval. De prachtige kleurschakeringen in de regenboog zijn het zichtbare teken van Gods trouw over de aarde en over al wat erop leeft, ondanks de zonde die er ook welig tiert.

De regenboog van deze tijd

In onze tijd heeft het symbool van de regenboog een totaal andere betekenis gekregen. Dit veelkleurige teken aan de hemel is het vaandel geworden van het vrijheids- en gelijkheidsdenken van deze tijd. Het symbool van de regenboog wordt geclaimd door allen die maximale ruimte willen geven aan de menselijke vrijheid in het uitleven van zijn of haar (seksuele) geaardheid.

Een sprekend voorbeeld van deze manier van denken is het Regenboog Stembusakkoord, dat door acht politieke

Spiegel

partijen begin maart werd gesloten. In dit akkoord hebben deze partijen afspraken vastgelegd over de emancipatie van LHBTI-mensen. De belangrijkste belofte die de partijen doen, is dat in artikel 1 van de Grondwet duidelijker wordt beschreven dat discriminatie op grond van iemands 'LHBTI-zijn' verboden is.

Wat is LHBTI? LHBTI staat voor: lesbisch, homo (gay), biseksueel, transgender en intersekse. Iemand is lesbisch of homo als er sprake is van seksuele gerichtheid op hetzelfde geslacht. De B staat voor biseksueel, dat is iemand die zich aangetrokken voelt tot beide geslachten. Transgender is iemand die een man is, maar zich vrouw voelt, of een vrouw die zich man voelt. De I staat voor intersekse, iemand met zowel mannelijke als vrouwelijke lichaamskenmerken.

De twee regenbogen staan voor twee totaal verschillende levensprincipes die volledig met elkaar botsen.

Het is deze groep die de kleuren van de regenboog als haar symbool heeft gekozen. Met de veelkleurigheid van de regenboog presenteert men zich naar buiten en claimt men dat de samenleving alle ruimte geeft voor het uitleven van ieders seksuele geaardheid. Onze samenleving moet het aloude principe van m/v loslaten. Het nieuwe principe is: genderneutraliteit.

Invloed op regeerakkoord

Hoe groot de invloed van dit nieuwe denken is, blijkt wel uit het regeerakkoord dat begin oktober is gepresenteerd. In een aparte paragraaf, 'Emancipatie en LHBTI', staat dat het komende kabinet het bovengenoemde regenboogakkoord gaat overnemen. Dit betekent dat de overheden, waar mogelijk, genderneutraal moeten gaan werken. De geslachtsregistratie van mensen wordt beperkt tot de strikt noodzakelijke momenten, zoals de aanvraag van een paspoort. Artikel 1 van de Grondwet over gelijke behandeling wordt in bovenstaande zin aangevuld.

De twee regenbogen staan voor twee totaal verschillende levensprincipes die volledig met elkaar botsen. Bij de ene bepaalt de Heere hoe de mens behoort te leven. Bij de andere bepaalt de mens dat zelf. (wordt vervolgd)

In het wel en wee van andere kerkgemeenschappen draag je mee in kerkelijke schuld en zorg. Zo ook met betrekking tot het feit dat binnen de PKN mogelijk meer ruimte komt voor het inzeggen van alternatieve samenlevingsvormen. Volgens ordinantie 5 van de protestantse kerkorde. Dus wanneer andere vormen dan het door onze Schepper ingezette huwelijk officieel ingezegend (gaan) worden en daarmee publiekelijk als voor God aangenaam verklaard worden. De kerkelijke zegen wordt immers verbonden aan dat wat God als zondig verbiedt. Zonder in dit verband te willen schermen met uitdrukkingen als ware of valse kerk, spreken we elkaar toch aan op onze beproefde belijdenis. Want dan worden deze woorden waarschuwend actueel uit de NGB 29 (slot): wee de kerk die 'zichzelf en haar ordinantie meer macht en autoriteit toeschrijft dan het Woord van God (1), en wanneer zij zich niet wil onderwerpen aan het juk van Christus (2); dat zij de sacramenten niet bedient gelijk Christus in Zijn Woord verordend heeft (3), maar zij doet daar toe of af, gelijk het haar goeddunkt (4); zij grondt zich meer op de mensen dan op Christus (5); zij vervolgt degenen die heiligelijk leven naar Gods Woord, en die haar bestraffen over haar gebreken, gierigheid en afgoderijen (6)!

Confessionele woorden die echter ons allen gelden! Want deze praktische vragen vloeien en hier bijvoorbeeld voor ons uit voort:

1. Heeft Gods Woord in onze kerkelijke vergaderingen en regels werkelijk het eerste en laatste Woord? Het hoogste gezag van het kerkrecht ligt in de zaken van de Heilige Schrift: wat bijbels-ethisch niet kan, kan kerkordelijk niet getolereerd worden. Laat staan toegedekt.
2. Vormen ze daarom werkelijk het juk van Christus. Oftewel zijn ze duidelijk Schriftuurlijk herkenbaar en herleidbaar?
3. Kan onze sacramentspraktijk - zowel Heilig Doop als Heilig Avondmaal - de toets van de Heilige Schrift doorstaan?
4. Zijn we subjectief en selectief in het maken en toepassen van kerkelijke regels?
5. Is in de praktijk duidelijk: handelen zonder aanzien des persoons? Vriend of niet, ambtsdrager of niet, doet er niet toe.
6. Hoe gaan we om met mensen, die heilig leven naar Gods Woord en die hun gefundeerde zorgen uiten over de kerkelijke gebreken, het op-geld-uit zijn binnen de kerk, zaken die Godonterend zijn?

v. A.

Uit de Westminster Confessie, hoofdstuk 31

III. Het behoort tot de taak van synodes en concilies om in twistpunten inzake het geloof en gewetenszaken ambtelijke beslissingen te nemen. Ook moeten ze regels en richtlijnen geven om de openbare dienst van God en de regering van Zijn Kerk beter te kunnen regelen. In geval van wanbestuur nemen deze vergaderingen klachten in ontvangst en dienen daarin met gezag besluiten te nemen. Zolang deze besluiten en bepalingen in overeenstemming zijn met het Woord van God, dienen ze met eerbied en onderdanigheid te worden ontvangen. Dit moet niet alleen gebeuren op grond van het feit dat ze overeenstemmen met het Woord, maar ook op grond van de bevoegdheid waarmee deze beslissingen genomen zijn, als een inzetting van God, die in Zijn Woord is voorgeschreven.¹

¹Matth. 18:17-20; Hand. 15:15, 19, 24, 27-31; Hand. 16:4.

IV. Alle synodes of concilies sinds de tijd van de apostelen, of zij nu algemeen of particulier zijn, kunnen dwalen en vele hebben inderdaad gedwaald. Om die reden moeten ze niet tot regel voor het geloof of voor de praktijk van het leven worden gemaakt, maar als hulp voor die beide gebruikt worden.¹

¹Hand. 17:11; 1 Kor. 2:5; 2 Kor. 1:24; Ef. 2:20.

V. Synodes en concilies moeten niets anders behandelen of besluiten dan alleen wat betrekking heeft op de kerk. Zij moeten zich niet inlaten met burgerlijke aangelegenheden die voor de staat van belang zijn, tenzij hun dit in bijzondere gevallen door middel van een nederig verzoekschrift wordt gevraagd. Ook kan het zijn dat zij een advies geven om het geweten tevreden te stellen, wanneer de burgerlijke overheid hun daarom verzoekt.¹

¹Luk. 12:13-14; Joh. 18:36.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Abraham Hellenbroek [10]

Even proeven: “Kruistriomph van Vorst Messias”

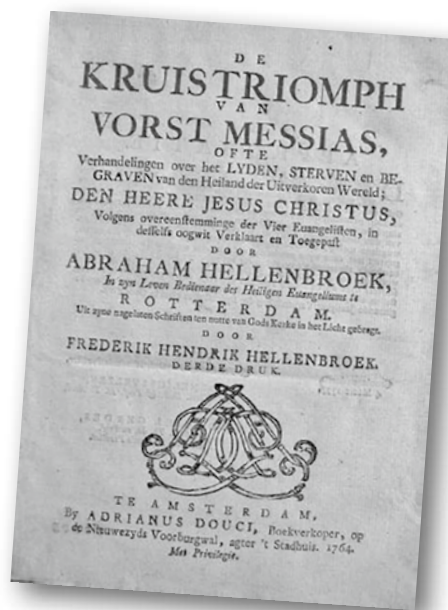
Ik heb mijzelf al aangeklaagd dat ik “Kruistriomph van Vorst Messias” pas echt bij de voorbereiding van lijdenspreken ben gaan bestuderen. Inderdaad, wie dit boek nog nooit heeft gelezen, doet zichzelf tekort.

ds. W.A. Zondag
Woerden

Wat een diepgaand onderwijs over het lijden en sterven van de Zaligmaker geeft Hellenbroek in dit magistrale boek. Hij belicht aspecten van het lijdens evangelie die ik nog niet eerder zó gehoord of gelezen heb. We krijgen gedetailleerde beschrijvingen over personen, plaatsen, uitspraken, waarbij - net als in zijn andere werken - veel oude en Joodse bronnen worden gebruikt. Om een indruk te geven sta ik in deze bijdrage stil bij de preken over de verloochening door Petrus in de zaal van Kajafas. Vier zaken vallen op.

Bidden en waken

Hellenbroek stelt eerst een aantal kritische vragen aan Petrus als het gaat om het volgen van zijn Meester. Erkend wordt dat Petrus uit liefde volgde, maar dat is niet genoeg. Hellenbroek staat uitvoerig stil bij het feit dat Petrus zorgeloosheid kan worden verweten. Hij had immers moeten ‘bidden en waken’. Het was niet noodzakelijk dat Petrus zich in de zaal van Kajafas, tussen Gods vijanden bevond: ‘Wat doet gij hier, gij begenadigd kind van God, onder de kinderen des duivels?’ Hier past de waarschuwing van Psalm 1 (ber.): ‘Welzalig hij, die in der bozen raad, niet wandelt, noch op ‘t pad der zondaars staat, noch nederzit, daar zulken samenrotten, die roekeloos met God en godsdienst spotten.’ Dapper zijn, jawel, maar nooit het gevaar opzoeken. Onze leermeester wijst in dit verband op Paulus die vanwege de dreigende arrestatie de stad Damascus

ontvluchtte. En zo deden ook de andere apostelen. Hierin ligt een belangrijke les voor nu: Wegvluchten bij de zonden vandaan. We bidden (als het goed is): ‘Leidt ons niet in verzoeking’, maar zijn wij ook alert op de verzoeking? Wij moeten een ‘plan’ gereed hebben als we ons mogelijk in gevaar begeven. Laat ik het voorbeeld van een personeelsuitje geven: weten we dan waar we onze grens gaan trekken? Wanneer zeggen we ‘nee’ en gaan we naar huis? Hebben we dat ook biddend gedaan?

Driemaal verloochend

Het tweede aspect dat mij opvalt, is het feit dat de Heere in Zijn voorzienigheid

bepaalde hoe lang en hoe vaak Petrus zijn Meester zou gaan verloochenen. De Heere bepaalde het aantal op drie keer. Hellenbroek: ‘Hoe glibber staat de zwakke mens, hoe gemakkelijk valt hij, als de satan hem voortduwt. Er zou geen eind aan het vallen zijn, indien Gods hand het niet stuitte. Als Petrus duizendmaal was gevraagd, dan had hij wel duizendmaal verloochend. Het is de Goddelijke goedheid dat Hij nog maat stelt aan de satan’. Het is ook een praktische toepassing van de volharding der heiligen (Dordtse Leerregels, hoofdstuk 5).

Bijzonder is de aandacht die Hellenbroek besteedt aan de haan (drie pagina’s). Een redeloos dier - zoals ook de vis bij Jona en de ezelin bij Bileam - moet middelijkerwijs een kind van God tot inkeer brengen. In de derde plaats toont Hellenbroek aan hoe weinig satan nodig heeft om een kind van God te laten vallen. Er was geen soldaat, geen aanzienlijk persoon voor nodig. Een dienstmeisje was genoeg. ‘Satan heeft geen grote kracht nodig om een mens te doen vallen, wie door de Goddelijke hand niet wonderlijk ondersteund wordt, zal op een klein windje, op het ruisen van een blad neerzigen’. Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle. Pilaren in Gods Koninkrijk kunnen worden geveld door een ‘klein’ middel.

Een hellende weg

In de vierde plaats maakt Hellenbroek inzichtelijk wat er gebeurt als een mens op het zondepad wandelt: hij glijdt al verder naar beneden, want het is een hellende weg. Wie de synoptische evangeliebeschrijvingen naast elkaar legt, ziet verzwaringen in de verloochening. De eerste keer suggereert Petrus dat hij het dienstmeisje niet begrijpt: ‘Ik weet niet wat gij zegt’. De tweede keer wordt het een duidelijke ontkenning: ‘Ik ken Hem niet’. En de derde keer wordt de leugen verzaard met eedzweren waarbij Petrus zichzelf vervloekt. Ook hierin ligt zo’n les voor ons. Het kan ‘klein’ beginnen (een halve waarheid) en eindigen met een valse eed. Zo kan overspel beginnen met het - via app of mail - uitwisselen van complimentjes over elkaars persoonlijkheid. De volgende stap kan bestaan uit het maken van een wandeling, elkaar onnodig aanraken, delen van intieme informatie. En voor beiden het goed en wel beseffen is er sprake van overspel in de volle omvang van het woord. Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle.

(wordt vervolgd)

Opvoeden in een onveilige wereld

De wereld waarin wij met onze kinderen leven, wordt steeds onveiliger. De problemen in het Midden-Oosten komen steeds dichterbij. Vluchtelingenstromen moeten worden opgevangen, maar hoe gevaarlijk is dat eigenlijk?

Synodale Werkgroep
Gezin

Noord-Korea gaat zich steeds agressiever gedragen. Rusland is terug van weggeweest. Amerika was onze vriend door dik en dun. Maar waar staat Trump eigenlijk? Een wereld vol onzekerheid. Welk houvast hebben onze kinderen nog?

Ook de ontwikkelingen in onze samenleving staan niet stil. De economische crisis heeft laten zien dat welvaart en groei niet vanzelfsprekend zijn. Discussies over voltooid leven, transgenders, vrijheid van onderwijs laten wel zien dat de secularisering in ons land doorgaat. Nederland wordt steeds minder religieus. Onze tijd is onrustig, verward, beangstigend soms. We leven niet alleen in een onrustige wereld, maar ook in een open wereld. En de nieuwe media brengen het allemaal heel dichtbij. Als er ook maar ergens iets gebeurt, weten we het binnen enkele minuten, inclusief foto's, video's en commentaar van mensen ter plaatse.

Gezin steeds belangrijker

En in deze tijd worden ouders geroepen hun kinderen op te voeden. Om hen veiligheid, geborgenheid en houvast te bieden, te begeleiden naar de volwassenheid, voor te gaan in het zoeken en dienen van de Heere.

Eén trend hebben ouders daarin mee. Ouders, en de kleinschaligheid van het gezin, worden weer belangrijker. Natuurlijk zullen jongeren blijven puberen en daarin

Het is belangrijk dat kinderen zich thuis ook echt thuis voelen. Dat vraagt van zowel vader als moeder - elk in hun eigen rol - inzet.

- tijdelijk - afstand nemen van hun ouders en alles wat van thuis is. Maar het houvast en de geborgenheid die ouders kunnen bieden, doen er nog steeds toe. Het kleine, het persoonlijke en overzichtelijke van een gezin is juist extra belangrijk in een onbegrensde, onzekere en instabiele wereld.

Roeping verstaan

Laten ouders zich daarvan bewust zijn en met toewijding de kinderen opvoeden in de kring van het gezin. Dat vraagt veel meer van ons dan ons te laten meevoeren met de maalstroom van de tijd. Als we dat laten gebeuren, worden we als ouders ook onzeker en onrustig.

We mogen ons gezin benutten om onze kinderen veiligheid en geborgenheid te bieden. Het is belangrijk dat kinderen zich thuis ook echt thuis voelen. Dat vraagt van zowel vader als moeder - elk in hun eigen rol - inzet.

Hoe gaan we om met gevoelens van onveiligheid? Laten vooral vaders actief het nieuws volgen en daar nuchter en gees-

telijk commentaar op geven. Een abonnement op de papieren versie van het Reformatorisch Dagblad kan daarbij dienstbaar zijn. Jongeren lezen veel nieuws via nieuwssites en -apps en via social media. Maar hoe waarheidsgetrouw is alles? En welke accenten worden er gelegd? Welke selectie van het nieuws heeft er plaats?

Laten we de algemene ontwikkeling van onze kinderen niet aan de seculiere media overlaten. De digitale versie van het RD lijkt dan een mooie aanvulling te zijn, maar zouden jongeren in de dagelijkse praktijk daarvan gebruik maken? Een papieren krant ligt op tafel. Hij is zichtbaar in huis. Je kunt 'm je kinderen eens voorleggen en ze stimuleren iets te lezen. Een mooi hulpmiddel om het - vaak verschrikkelijke en moedbenemende - nieuws te duiden en in het juiste, Bijbelse perspectief te plaatsen.

Vrienden welkom

Gevoelens van veiligheid creëer je ook door kinderen openheid en gezelligheid te bieden. Moeders zijn over het algemeen beter in staat het gezellig te maken thuis. In de aankleding van het huis, de sfeer die gecreëerd wordt. We hoeven van onze huizen geen paleisjes te maken. Dan slaan we de pinnen van ons bestaan te diep in de grond. Maar we hebben invloed op de mate waarin onze kinderen graag thuiskomen en het als gezellig ervaren. Ook de openheid naar hun vrienden is belangrijk. Kinderen waarderen hun eigen thuis des te meer als ook hun vrienden daar welkom zijn. Dan moet je als ouders jezelf er weleens voor over hebben en wat inschikken. Maar het is zo belangrijk dat in deze open, onveilige wereld de kinderen graag thuis zijn en daar geborgenheid ervaren.

Dat zit niet alleen in de praktische dingen, maar ook in de sfeer die er thuis is. Mogen de dingen gezegd worden zonder dat het direct wordt veroordeeld of afgekapt? Kun je jezelf zijn? Mogen er fouten worden gemaakt? Zijn we in staat weer te vergeven en te vergeten? Een kind dat thuis onvoorwaardelijke liefde ervaart, zal stabiel in het leven staan.

Zekerheid en rust vinden we pas echt als we door Gods genade geborgen zijn achter het bloed van Christus. Daar ligt onze eerste roeping. Het is van groot belang om onze kinderen daarin voor te gaan en hen bij te brengen dat dit het belangrijkste is in het leven.

Vluchteling

mevr. A. Janse-Pieterman, Rijssen

Er is oorlog in Syrië. Musha is angstig. Zij moet, samen met haar ouders en broertje, vluchten. Gezond opgroeien in een veilige omgeving zit er voor Musha niet in. Leren en spelen ook niet.

Dagen, weken, maanden in onzekerheid. Dag in, dag uit op reis, soms onder barre weersomstandigheden en door gevaarlijke natuurgebieden. Je kunt het leven van Musha aan niemand. Toch zijn er ontzettend veel kinderen die ook dit jaar zo moeten leven. Elke dag komen er naar schatting 34.000 nieuwe vluchtelingen bij. Als je aan vluchtelingen denkt, moet je er maar eens bij stilstaan dat de helft van alle vluchtelingen wereld-

wijd kind is. En dan gaat het wel om bijna 50 miljoen kinderen. Bid je voor deze kinderen/vluchtelingen? Ze hebben het zo nodig. Kinderen die in gebed om hen heen staan en bidden of de Heere hen de kracht geeft. En hen boven alles een nieuw hart geeft. Uiteindelijk is het leed van alle vluchtelingen ook één van de gevolgen van de zondeval. Adam en Eva moesten al vluchten uit het Paradijs. Omdat ze niet geluisterd hadden naar de Heere. Zo ging het ook bij Jona. 'Jona maakte zich op om te vluchten naar Tarsis' (Jona 1:3). Toen Jona op het schip zat, begon het toch te stormen! Hij dacht te moeten sterven, omdat hij wegevlucht was. Maar het is waar geworden: 'Uit die alle redt hem God' (Ps. 34:9 berijmd). Vlucht jij zo ook weg vóór de Heere?

Of juist náár de Heere? Want het is van levensbelang dat óók jij een vluchteling mag zijn of worden. Niet naar Tarsis, zoals Jona. Of vanuit Syrië. Maar vanuit stad Verderf. Vluchtend met al je zonden naar de grote schuilplaats des Allerhoogsten (Ps. 91:1). Want Christus zegt: 'Zie, er is een plaats bij Mij' (Ex. 33:21). Wat een wonder... Ook voor vluchtelingen!

MAARTEN LUTHER

vervolgverhaal

45

een trouwe dienstknecht van God

H. van Dam

De mensen hebben honger. Niet naar gewoon brood, maar naar het Woord van God. Want dat vertelt hun hoe ze zalig kunnen worden. Alleen uit genade. Alleen door het geloof in de Heere Jezus.

Zo werkt de Heere door Zijn Woord in duizenden harten. Zo bekeert Hij mensen. Ook in ons land. Niet door de leugens van de Roomse kerk, maar door de waarheid van Zijn heilig Woord. Dat is hervorming in het hart.

Veel mensen willen niet meer bidden tot Maria en de heiligen. Zij knielen niet meer

voor een beeld. Zij geloven niet meer dat ze door goede werken zalig kunnen worden. Zij weten dat een aflaat waar-deloos is. Zij willen niet meer in de kerk zijn als daar de mis bediend wordt. Nee, zij gaan naar kerkdiensten waar alleen uit de Bijbel gepreekt wordt in hun eigen taal. Waar het Heilig Avondmaal bediend wordt zoals het in de Bijbel staat. Daar wordt ook met elkaar gezongen, want Luther heeft een boekje met christelijke gezangen gemaakt. Die kerkdiensten zijn protestantse kerkdiensten. Ze worden zo genoemd, omdat er vorsten in Duitsland zijn, die bij de keizer gaan 'protesteren'. Zij willen niet dat mensen om het geloof vervolgd worden. Want vervolging, dat moet gebeuren,

zeggen de keizer en de paus. De mensen moeten gedwongen worden om weer Rooms te worden. Anders moeten zij als kettters gedood worden. Maar in Duitsland lukt dat niet zo goed. Omdat de protestantse vorsten dat niet willen. Wel gebeurt het in de Nederlanden. Daar breekt een verschrikkelijke vervolging uit. Het begint in Antwerpen. In een klooster in Antwerpen hadden monniken boekjes van Luther te pakken gekregen. Toen zij die lazen, is er veel veranderd. Zelfs de prior, de abt van het klooster, preekte tegen de aflaten! Maar de Inquisitie hoort dat. Soldaten worden eropaf gestuurd. Die nemen alle monniken gevangen en het klooster wordt afgebroken.

Boekennieuws

Een goed geweten

"Een goed geweten", ds. A.T. Vergunst; uitg. De Banier, Apeldoorn; 70 pag.; € 9,95.

Onze broeder ds. A.T. Vergunst beoogt met dit boekje over het geweten drie dingen. Allereerst dat we ons ervan bewust zijn dat we een geweten hebben. Vervolgens dat we ons geweten zullen onderwerpen aan Gods Woord en wat Hij daarin van ons vraagt. Als derde wil hij opvoeders ervan doordringen hoe groot hun verantwoordelijkheid is in de vorming van het geweten van kinderen. Hij schrijft: 'Het geweten is de grootste bondgenoot bij de opvoeding en begeleiding van jonge mensen.'

De uitgave bestaat uit twee onderdelen. In het eerste deel behandelt hij wat het geweten is en hoe het functioneert. Ook laat hij zien hoe belangrijk het is dat het geweten, dat door de zondeval weliswaar vertroebeld is, gevormd en gevoed wordt door onderwijs vanuit Gods Woord. Ook bespreekt hij de gesteldheden van het geweten zoals de Bijbel daarover spreekt.

Het tweede deel heeft als titel "Hoe vorm ik het geweten". Dit gedeelte gaat over de godsdienstige opvoeding waarin gewetensvorming een duidelijke Bijbelse opdracht is. Hoe belangrijk de plaats van het gezin is, blijkt wel als hij schrijft: 'Als ouders Bijbel-

se principes veronachtzamen, blijven de gevolgen niet uit'. Bij gezonde gewetensvorming kan het niet anders of kinderen worden geconfronteerd met hun geweten. Onze broeder bedoelt dat ouders er alles aan moeten doen dat kinderen door een sprekend geweten voelen wat de Heere van hen vraagt.

Het is een klein boekje dat vooral tot bezinning wil oproepen over een vaak onderbelicht onderwerp in de opvoeding. Ik eindig met twee citaten. Het eerst citaat is: 'Een goed geweten is als een zacht kussen, een slecht geweten als een rusteloze zee'. Het tweede is: 'In de eeuwigheid zal je geweten je beste vriend of je grootste vijand zijn'.

ds. A. Schreuder, Beekbergen

Om een eigen school

"Om een eigen school", dr. L.D. van Klinken en drs. D. Vogelaar; uitg. De Banier, Apeldoorn; 99 blz.; € 17,50.

Een eeuw na de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs in 1917 verschijnt een boek met als titel "Om een eigen school". W.B. Kranendonk verwijst in zijn Voorwoord naar de discussie rond artikel 23 van de Grondwet. 'Het betekent ook dat we ons moeten blijven herinneren wat het vroegere generaties kostte om eigen scholen op te richten en in stand te houden'. Hij haalt daarbij 1 Korinthe 4:7 aan: 'Wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen'.

Het boek is in drie delen opgebouwd. Dr. L.D. van Klinken beschrijft de tijd van de schoolstrijd (deel 1) en reformatorische basisscholen van 1917-2017 (deel 2). Drs. D. Vogelaar beschrijft in deel 3 de reformatorische scholen voor voortgezet onderwijs. Uit hun bijdragen blijkt dat beiden heel goed bekend zijn met het reformatorisch onderwijs.

Het is een handzaam vierkant boek met veel onbekende foto's. Dr. Van Klinken haalt de schoolstrijd aan van ledeboerianen en kruisgezinden, maar ook de komst van de reformatorische basisscholen. Wat hebben onze voorouders hard moeten vechten voor onze scholen! Ds. G.H. Kersten heeft hierin een grote rol gespeeld. We lezen over de stichting van reformatorische scholen en dorpscholen in bijvoorbeeld Veenendaal, Opheusden, Benthuizen en Montfoort. Onderaan de pagina's staan verschillende anekdotes of wetenswaardigheden. Zoals de meester in Meliskerke die bij het psalmzingen een platenspeler gebruikte en direct na het zingen de stekker eruit trok. In Zeist ging men op schoolreis met melkbussen limonade.

De beschrijving over de christelijke school in Gorinchem is trefkend. Bovenmeester Van Kluijve en zijn opvolger meester Bloot ontvingen nauwelijks of geen salaris. De school moest het van

collecten en schoolgeld van leerlingen hebben. Elf jaar lang heeft meester Bloot geen salaris gehad. Hij heeft uit de hand des Heeren geleefd en mocht met zijn zorgen bij de Heere terecht komen. De Heere heeft hem niet beschaamd.

Ook het belang van eigen methoden en van Bijbelgetrouw onderwijzend personeel wordt besproken.

Naast onze basisscholen zijn er in de afgelopen jaren reformatorische scholen voor voortgezet onderwijs gesticht. Dit mag ons wel klein maken. Waar blijven we met alle zegeningen uit Gods hand? Is er nog gebed voor onze scholen, onze leerkrachten en leraren die elke dag bezig zijn met kinderzielen? Zijn we het vuur kwijtgeraakt in het reformatorisch onderwijs? Onze besturenorganisatie VGS doet veel voor het christelijk/reformatorisch onderwijs en de bestuurders. We zijn hen daarvoor erkentelijk.

Ik hoop dat kerkenraden, leden van schoolbesturen, onderwijsgeevenden en natuurlijk ouders dit boek zullen aanschaffen en lessen uit het verleden zullen trekken. En Gods daden niet vergeten!

D. van Wijngaarden, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Meeuwen in combinatie met Sprang-Capelle, ds. G. van Manen te Elspeet; Te Zwolle, ds. J. van Laar te Rijssen-West.

Bedankt:

Voor Goudswaard, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht; Voor Scherpenzeel, ds. A. Schot te Nunspeet.

AANGEPASTE KERKDIENTEN

Genemuiden

Zaterdag 18 november wordt in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst hoopt student M. Blok voor te gaan. Aanvang: 14.30 uur. U bent allen van harte uitgenodigd.

Opheusden

Op zaterdag 25 november wordt in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Opheusden een aangepaste kerkdienst voor mensen met een beperking gehouden. In deze dienst, die om 14.30 uur begint, hoopt ds. A. Verschuure voor te gaan. Het thema van de preek is: "De bekering van Lydia", n.a.v. Handelingen 16:13-15. Iedereen - met of zonder beperking - is van harte welkom.

Yerseke

Op zaterdag 24 november wordt een aangepaste kerkdienst gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Yerseke. Ds. C. van Krimpen hoopt te spreken over: Gelijk de kinderkens, n.a.v. Matthéüs 18:3b. De dienst begint om 14.30 uur. Iedereen is hartelijk welkom.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 6 OKTOBER 2017 TE ZOETERMEER

Namens de roepende kerk van Den Haag-Scheveningen opent ds. W. Harinck de vergadering op de gebruikelijke wijze. Vervolgens worden onder andere de volgende gebeurtenissen gememoreerd: Benthuizen: diaken O. Bij de Vaate mocht in juli gedenken 25 jaar als diaken de gemeente te dienen.

Boskoop: op 20 februari overleed D. Huurman. Hij heeft de gemeente gediend in het ambt van diaken in de periode van 1966-1970.

Delft: Ouderling P.A. van Bokhoven kreeg op woensdag op 26 april een koninklijke onderscheiding opgespeld; hij is benoemd tot lid van de Orde van Oranje-Nassau.

Den Haag-Scheveningen: op 28 mei was W.M. Baak 30 jaar organist van de gemeente 's-Gravenhage.

Moerkapelle: op 2 augustus is oud-diaken P. Qualm overleden. Hij heeft onze gemeente zeer trouw gediend van 1976-2009.

Gememoreerd wordt dat de gemeente Moerkapelle op 5 juni haar 175-jarig bestaan heeft herdacht.

De vergadering gaat akkoord met de volgende samenstelling van het moderamen: preses: ds. G.W.S. Mulder; assessoren: ds. H.A. van Zetten en ds. G. Hoogerland; quaestor: ouderling G.M. van Winkelen; 2° scriba: ouderling: M.J.W. Hoek en 1° scriba: ouderling: P.A. van Bokhoven.

Van het Deputaatschap Kerkrecht is een schrijven ontvangen over een aantal onderwerpen van kerkordelijke aard. De Classis wil voor de ambtsdragers een toerustingavond over deze onderwerpen beleggen. De eerstvolgende bijeenkomst voor ambtsdragers richt zich op het thema ambtsdrager zijn in een mediawereld.

Besproken wordt het rapport van de Commissie aangepaste catechisatie binnen de classis, waarvan met waardering wordt kennis genomen. Ouderling G.P. van Dorp wordt in de begeleidende commissie benoemd. Verder worden het jaarverslag en het financieel verslag 2016 van inloophuis Het Kompas te Den Haag behandeld. Het werk heeft zijn voortgang, het is een worsteling om nieuwe doelgroepen te bereiken. Er is dringende behoefte aan nieuwe vrijwilligers.

Gesproken wordt over de veranderingen rond De Vluchtheuvel in verband met een nieuwe bekostiging per 1 januari 2018. Tussen De Vluchtheuvel en de plaatselijke gemeente(n) kan een maatwerkovereenkomst worden gesloten. De classisdiakenen hebben hierover gesproken.

De gemeente Stolwijk heeft als agendapunt ingebracht de vraag of het wenselijk is om de synodale uitgave "De heilige huwelijke

staat" op enkele punten te actualiseren naar aanleiding van het gebruik in de praktijk. Na bespreking besluit de vergadering dit punt door te zenden naar de Particuliere Synode Noord-West.

Aan de orde komt de fusie van de Gereformeerde Gemeente 's-Gravenhage en de Gereformeerde Gemeente Scheveningen. De consulent van de gemeente, ds. W. Harinck, geeft een rapportage over de samenvoeging. Per 1 oktober zijn de twee gemeenten samengevoegd. Tot 1 januari 2018 wordt er om en om gekerkt in de Eben-Haëzer kerk te Scheveningen en de Bethaniëkerk te Den Haag. Vanaf 1 januari 2018 komt de gemeente bijeen in de Bethaniëkerk.

De eerste dienst van de samengevoegde gemeente Den Haag-Scheveningen op zondagmorgen 1 oktober stond in het teken van verootmoediging en verwachting; ds. W. Harinck ging voor en sprak over Micha 7 vers 18 tot en met 20. Het uitzien is, dat er onder de zegen van de Heere vrede en rust in de verenigde gemeente zal zijn.

Namens de classis heeft ouderling Van Bokhoven aan het eind van de morgendienst op 1 oktober de gemeente en kerkenraad van Den Haag-Scheveningen in het kort toegeproken.

Vervolgens krijgt ouderling Van Mourik van de gemeente Den Haag-Scheveningen het woord. In de achterliggende weken zijn er goede diensten geweest waarin het Woord is verkondigd en er ook een band wordt ondervonden.

Na bespreking gaat de vergadering akkoord met het voorstel om vanaf 1 december 2018 te starten met een rooster van aftreden voor de ambtsdragers van de samengevoegde gemeente.

De gemeente Den Haag-Scheveningen heeft een vraag gesteld n.a.v. een brief van het Deputaatschap Kerkelijke Eenheid. Aan de kerkenraden is verzocht om bij wisseling van kerkverband op lokaal niveau, de "ontvangende" kerkenraad te informeren over de motieven van de overgang van het betrokken lid. Hier doet zich een vraag voor met betrekking tot het ambtsgeheim en de privacywetgeving. De classis verzoekt de kerkenraad van Den Haag-Scheveningen om de gestelde vraag aan het Deputaatschap Kerkelijke Eenheid voor te leggen.

De gemeente 's-Gravenzande wordt aangewezen als de roepende kerk voor de volgende classisvergadering die op 2 februari 2018 te Zoetermeer zal worden gehouden.

Op verzoek eindigt ouderling D.J. Doorn van de roepende kerk.

P.A. van Bokhoven, 1° scriba

VERSLAG BEVESTIGING EN INTREDE DS. A. VERSCHUURE

Op donderdag 26 oktober is ds. A. Verschuure bevestigd als predikant van de Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel-Middelwatering. De bevestigingsdienst werd geleid door de consulent ds. C. van Ruitenburg. De tekst voor de prediking was Exodus 3:14b: 'IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden.' Met als thema: 'De zending door Jehova.' De twee punten handelden over:

1. Wie Hij zendt
2. Tot wie Hij zendt

De bevestiger wees op de zending van Gods knecht en het geroep van het volk Israël. En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord! Hebt u zo geroepen tot de Heere of Hij het hart van ds. Verschuure wilde overbuigen? Klonk dat geroep vanuit de gemeente en vanuit de classis? Heeft Hij uw gekrijt gehoord? Eeuwig wonder als de Heere dan op het noodgeschrei wonderen gaat doen. IK ZAL ZIJN heeft ds. Verschuure tot ulieden gezonden. Niet verdiend, maar naar Zijn welbehagen heeft Hij nu een predikant gezonden. Hij zal

de volle raads Gods onder u verkondigen. De Heere heeft gedacht aan Zijn verbond. Na het voorlezen van het formulier voor de bevestiging van predikanten klonk het: 'Ja ik, van ganser harte.' Daarna heet ds. Van Ruitenburg hem met enkele persoonlijke woorden hartelijk welkom in de gemeente en in de classis Rotterdam. Ten slotte wordt ds. Verschuure Psalm 119:7 toegezongen: 'k Heb and'ren al de rechten van Uw mond, Met lust verteld, hen vlijtig onderwezen.

In de avond deed ds. Verschuure zijn intrede vanuit Handelingen 10 met als tekst de verzen 28b, 29 en 36m. Het thema was: 'Petrus en Cornelius'. De punten handelden over:

1. Een gekomen knecht tot Cornelius;
2. Een onderzoekende vraag aan Cornelius;
3. Een heerlijke boodschap voor Cornelius.

Ds. Verschuure vertelde hoe de Heere zijn weg naar Capelle aan den IJssel heeft geleid. 'Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden'. Of we op de Veluwe of in de Randstad wonen, overal zal de boodschap zijn dat we gevallen Adamskinderen zijn. Er kan pas vrede komen

na capitulatie, dat is buigen onder Gods rechtvaardige straf, zoals Cornelius dat ook geleerd had. Toen mocht hem verkondigd worden: vrede door Jezus Christus. Mijn uitzien is om Jezus Christus uit te mogen stalen in Zijn schoonheid en heerlijkheid, zo gepast voor een doemwaardige zondaar.

Nadat hij nog enkele hartelijke woorden tot de gemeente sprak werd hij toegesproken door ds. H. Brons namens de classis Rotterdam en de Particuliere Synode Zuid-West, locoburgemeester en wethouder mevr. J. van Cappelle namens de gemeente Capelle aan den IJssel en ouderling D. Schilperoord namens de kerkenraad en gemeente. Deze liet onze dominee en zijn gezin toezingen Psalm 134:2 en 3. De gemeente Capelle aan den IJssel-Middelwatering is 17 maanden vacant geweest, nadat ds. W. Silfhout met emeritaat was gegaan.

K. Bel, scriba

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2017

Pag. 218, **gemeente GRONINGEN.**

Scriba is nu: W. Vinke, Langewoldlaan 70, 9727 DD Groningen, tel. (050) 5269217, e-mail: scriba@gergemgroningen.nl

Voor het eerst

Vrijdag 3 november was er een bijzonder samenzijn aan de Boezemsingel. Voor het eerst in de geschiedenis van onze gemeenten was er een ontmoeting georganiseerd voor de vrouwen van onze (emeritus) predikanten en studenten, en natuurlijk ook voor de predikantsweduwen. Totaal wel 45! Een spontaan ontstane organisatiecommissie had hiertoe het initiatief genomen.

Onze gastvrouwen en gastheren waren: ds. en mevrouw C. van Ruitenburg, ds. en mevrouw Silfhout, de heer en mevrouw

Bal. De beide laatsten vooral niet te vergeten! Het is als zeer samenbindend en nuttig ervaren.

De bedoeling is dat het D.V. periodiek herhaald wordt. Er wordt natuurlijk gewaakt over de beslotenheid. Vandaar dat we moeten volstaan met deze foto. Maar deze ene dan toch wel, om hiermee de hartelijke dank van al de aanwezige dames te vertolken aan het adres van de organisatoren.

J. van Aalst-Baaijens

Berichten

BIJEENKOMST SPINA BIFIDA TE LEERDAM

Op donderdag 23 november organiseert de contactgroep Spina bifida een bijeenkomst in Leerdam. Het thema van deze bijeenkomst is: Het gezin waarin iemand Spina bifida heeft. Marian Kreijkes en Marco van den Noort spreken deze avond vanuit hun ervaring.

Jongeren en ouderen met spina bifida en hun ouders/partners zijn van harte welkom. Voor meer informatie en de mogelijkheid voor aanmelden: www.helpendehanden.nl/spinabifida of via tel. 0348 48 99 70.

BIJEENKOMST VOLWASSENEN MET VISUELE BEPERKING TE WOERDEN

Op zaterdag 25 november organiseert de contactgroep Volwassenen met een visuele beperking een bijeenkomst in Woerden. Het thema van deze bijeenkomst is Kerk en gemeente. Bezoekers kunnen kiezen uit drie gespreksgroepen:

- contact in de kerk;
- techniek in de kerk;
- hulp vanuit de kerk.

Alle volwassenen met een visuele beperking en hun partner zijn welkom. Kinderopvang is aanwezig.

Voor meer informatie en de mogelijkheid voor aanmelden: www.helpendehanden.nl/visuelebeperking of via tel. 0348 48 99 70.

THEMA-AVOND TE DELFT OVER CALVIJN EN HET GOEDE LEVEN

Op woensdag 22 november wordt er voor studenten in de brede Delftse regio een themabijeenkomst belegd. Spreker is ds. H. Brons. Hij zal met de aanwezigen in gesprek gaan over het onderwerp: Roeping en beroep volgens Johannes Calvijn.

Plaats: zaal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Delft, Oosteinde 175. Tijd: ontvangst met koffie en thee om 19.30 uur, aanvang 19.45 uur.

CGO-LEERGANG EVANGELISATIE TE VEENENDAAL

De CGO biedt in het voorjaar, in samenwerking met het Deputaatschap Evangelisatie, opnieuw een leergang Evangelisatie aan, ditmaal in Veenendaal. Tijdens zeven lesavonden behandelen docenten leerzame onderwerpen. Bent u betrokken bij evange-

lisatiewerk? Of gewoon geïnteresseerd? Schrijf u snel in! Data lesavonden: 1 februari - 13 februari - 8 maart - 20 maart - 5 april - 19 april - 3 mei.

CGO-LEERGANG DE VERVOLGDE KERK IN RIJSSEN

In het a.s. voorjaar organiseert de CGO, in samenwerking met het Deputaatschap Bijzondere Noden, de CGO-leergang De Vervolgde Kerk. Locatie: Tabernakelkerk Rijssen. Tijdens zes avonden geven docenten les over verschillende met deze leergang in relatie staande onderwerpen. Start van de cursus: 1 februari. Voor inschrijving en meer informatie over deze cursus kunt u terecht op de website: www.cgo.nu

ZANGAVONDEN

Benthuizen

Adventzangavond op vrijdag 1 december, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Benthuizen, m.m.v. mannenkoor Canticum te Gouda, Roeland de Reuver, orgel, jeugdkoor Hosanna, Nienke van Waaij, piano en Wim van Dusschoten, orgel. Collecte t.b.v. projecten van ZGG in Ecuador.

Kampen

Psalmzangavond rond de Reformatie op zaterdag 25 november, aanvang: 19.30 uur, in de Bovenkerk te Kampen, m.m.v. de Genemuiden bovenstem en André Nieuwkoop, orgel. Algehele leiding: ds. A. Schot. Collecte t.b.v. Spaans Evangelische Zending.

Kruiningen

Datheensamenzangavond op zaterdag 25 november, aanvang: 19.30 uur, in de Hervormde Dorpskerk te Kruiningen. Opening, meditatie en sluiting door ds. G. Bredeweg. Organist: Pieter Heykoop. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

Sliedrecht

Samenzangavond op zaterdag 25 november, aanvang: 19.30 uur, sluiting om 21.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Sliedrecht. Orgelbegeleiding door een viertal eigen organisten. Meditatie door: ds. A.T. Huijser. Collecte t.b.v. verbouw kerkgebouw.

VERKOPINGEN

Goudswaard

Verkoping - ten bate van zending en evangelisatie - door vrouwenvereniging Eben-Haëzer te Goudswaard op zaterdag 25 november, van 10.00-14.00 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente.

Krabbendijke

Verkoping door de vrouwenvereniging 'Weest een zegen' te Krabbendijke op woensdag 22 november, van 14.00-16.30 uur en van 19.00-20.00 uur, in de zalen achter de kerk van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is voor de zending.

Middelburg

Winterfair door de vrouwenvereniging Hadassa van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Zuid op zaterdag 25 november, van 10.00-13.30 uur, in de Zuiderkerk. De opbrengst is voor verschillende kerkelijke doelen (o.m. ZGG).

Nieuwdorp

Verkoping door de vrouwenvereniging Claudia te Nieuwdorp op donderdag 23 november, van 14.00-16.30 uur en van 19.00-20.30 uur, in de zaal achter de kerk van de Gereformeerde Gemeente.

Nunspeet

Verkoping door de vrouwenvereniging Martha uit Nunspeet op donderdag 23 november van 10.00-12.30 uur en van 14.00-18.00 uur in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is o.a. bestemd voor zending, evangelisatie en deputaatschap voor Israël.

Rhenen

Verkoping door de vrouwenvereniging Kleine kracht te Rhenen op zaterdag 25 november, van 10.00-15.00 uur, in de zalen van de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Rhenen. De opbrengst is voor de zending en de kerk.

ORGELBESPELING TE DORDRECHT

Orgelbespeeling op zaterdag 18 november, aanvang: 16.00 uur, in de Julianakerk van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht, door de Groningse organist Tymen Jan Bron-da. Collecte voor bouwfonds Julianakerk.

Kerkdiensten

ZONDAG 19 NOVEMBER 2017

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. J. Driessen en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. H. Paul en 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Borssele 9.30 en 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. M.H. Schot; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.00 uur ds. W. Harinck; Den Haag-Scheveningen 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Harinck (in kerk Den Haag); Deventer 15.00 uur ds. A. Schreuder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. G. Bredeweg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 18.00 uur stud. M. Blok; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 18.00 uur ds. C. Harinck; Hilversum 16.00 uur ds. P. Mulder; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 16.30 uur ds. J. Driessen; Hoogvliet 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kampen 15.00 uur (H.D.) ds. G. van Manen; Kamperland 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezeling 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kortgene 10.00 en 14.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur

ds. C. van Ruitenburch; Leerdam 10.00 uur ds. M. Karens en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Marknesse 19.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Meeuwen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C.J. Meeuse en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Mijdrecht 15.30 uur ds. J.S. van der Net; Nieuworp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. M. Joosse; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 14.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 9.30 en 14.30 uur stud. M. Blok; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur ds. S. Maljaars; Oostvoorne 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 14.30 uur ds. K. Boeder; Oude-Tonge 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Poederloijen 14.30 uur ds. J. Schipper; Poortugaal 19.00 uur ds. A. Verschuure; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 15.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur stud. H.J. Agteresch; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Centrum 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur (H.A.) ds. D.W. Tuinier en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G. Beens; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J.S. van der Net en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 17.00 uur ds. D.W. Tuinier; Sprang-Capelle 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaarding 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Wageningen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 ds. J. Schipper en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckeveld;

Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. P.D. den Haan; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 21 NOVEMBER 2017

Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. W. Silfhout; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. G. Bredeweg; Urk 19.30 uur ds. A. Verschuure.

WOENSDAG 22 NOVEMBER 2017

Barendrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Schot; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Dinteloord 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hoofddorp 19.45 uur ds. W. Silfhout; Hoogvliet 19.45 uur ds. D. de Wit; Leiderdorp 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Middelhamnis 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 19.30 uur (H.D.) ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Alexanderpolder 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburch; Scherpenisse 19.30 uur (tijdrede) ds. A.T. Huijser; Spijkenisse (zie Hoogvliet); Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Zwolle 19.30 uur ds. A. Schreuder.

DONDERDAG 23 NOVEMBER 2017

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 19.30 uur ds. A. Schreuder; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Naaldwijk 19.45 uur ds. L. Blok; Ouddorp 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Veenendaal 15.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

VRIJDAG 24 NOVEMBER 2017

Genemuiden 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Hogchem; Yerseke 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

ZATERDAG 25 NOVEMBER 2017

Yerseke 14.30 uur (aangepaste dienst) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 19 NOVEMBER 2017

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

WOENSDAG 22 NOVEMBER 2017

Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

Advertenties

"Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods,
ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij;
Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij."

Psalm 23 vers 4

Bedroefd om het gemis, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft betekend, delen wij mee dat de HEERE tot Zich heeft genomen onze lieve zorgzame vader, opa en oude opa

Johannes Dirk Kalkman

sinds 19 oktober 2014 weduwnaar van Pietertje Kalkman - Schot

geboren 16 december 1921

overleden 4 november 2017

Gouda: Arja de Jong - Kalkman
Henk de Jong
Willem en Hanneke

Elspeet: Ineke van den Beukel - Kalkman
Anton van den Beukel
Pieter en Mirjam
Nelleke en Eimar
Anneke en Goossen
Antoinette en Jan
Hans en Elise
Barend en Rianne
Andrea en Cornelis
Willemieke

Correspondentieadres:
Fam. H. de Jong
Prunuslaan 7
2803 SC Gouda

en achterkleinkinderen

De begrafenis heeft op vrijdag 10 november plaatsgevonden op de Algemene Begraafplaats te Reeuwijk.

De leiding van zondagsschool 'Benjamin' van de Gereformeerde Gemeente te Veen geeft met droefheid kennis dat de Heere op Zijn tijd heeft weggenomen haar oud-voorzitter de heer

Adrianus Duijster

in de leeftijd van 86 jaar.

In alle getrouwheid heeft hij van 1962 tot 2002 de kinderen mogen onderwijzen vanuit Gods Woord.

Namens de leiding, H.M. Duijster, voorzitter
J. den Bok, secretaris

 BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen vereniging
en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

OPHEUSDEN - GER. GEM.
D.V. ZATERDAG 2 DECEMBER
Aanvang: 19.30 uur (CD-opname)
Samenzang met Psalmen, Lofzangen
Zacharias-Simeon-Maria- Ere zij God
mmv Betuwse Bovenstemgroep
Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. W. Mouw

BEWAARD EN VERMAAND

445 blz.

slechts
19,95

125 jaar Gereformeerde Gemeente Westzaan

Geb. 445 blz., € 19,95 ex. verzendkosten.
Bestellen: J. Tanger, jtanger@kliksafe.nl, 075-6288823
IBAN NL72 RABO 0370101871

De opbrengst is voor de renovatie van zowel het monumentale kerkgebouw als de kosterwoning.

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Welkom op onze site!
Ruim 40.000 boeken op:
www.derooboeken.nl

NU VERSCHENEN EN LEVERBAAR

Octavius Winslow
Morgengedachten deel 1
van € 24,95 **nu voor € 19,95**
Avondgedachten deel 2
van € 29,95 **nu voor € 24,95**
Samen van € 54,90 **nu voor € 44,90**
Uw voordeel = € 10,00
Geldig tot 31-12-2017 (franco)

WB Boekhandel Uitgeverij
van Wijngaarden
Vliegervelderlaan 15, 3771 XE Barneveld
Tel. 0342-417 335 / 06-2230 6378

Visionplanner is voor ons kantoor in Veenendaal **op zoek naar twee administratief medewerkers** voor een Duobaan of 1 full time **administratief medewerker**.
Kijk voor meer informatie op www.visionplanner.com/werkenbij of bel naar Saskia Kitaman 06-12 17 78 97

G.J. van der Vliet
begrafenisverzorging

- Begrafenissen in het hele land
- Geen crematies
- Persoonlijke begeleiding met zorg, respect en stijl
- Kijk voor meer informatie op www.gjvandervliet.nl

Boekweitweg 22, 8075 CP, Elspeet
06 12934519 - 0577 492830

Ben jij Verzorgende-IG?

Solliciteer dan via werkenbij.cedrah.nl

Janssen
begrafenisverzorging

Waardig afscheid nemen.

Dienstverlening in heel Zeeland sinds 1959.

☎ **0113 - 330 936**
(Dag en nacht bereikbaar)

begrafenisverzorging-janssen.nl

Waardig. Persoonlijk. Vertrouwd.

HET REILEN EN ZEILEN VAN ENKHUIZERS
A.D. 1500-1700

Van een pastoor als predikant en een goudsmid als prediker, een patriot als vechtersbaas, een edelman als geuzenleider, een burger als bevrijder, een avonturier als notabel en dichters als bestuurders meer nog een kleinzoon, een schilder een dienaar des Woords, een viertal zeehelden en een nederig leerling der Schriften.

Smit en Co,
boek- en kantoorboekhandel
Vijzelstraat 63-67
1601 NJ Enkhuizen
0228 312 433

368 blz. geb.
€ 24,95
excl. verzenden

KLEIN KLEDING
SLIEDRECHT - ZIERIKZEE

Dames-, Heren en Kinderkleding
Voor iedere gelegenheid

Shop ook online
www.KleinKleding.nl

Zin om in de **MEIVAKANTIE** van vrijdag 27 april t/m woensdag 9 mei D.V. mee te gaan naar **GAMBIA** om een echte Afrika ervaring op te doen? Deze reis is bedoeld voor deelnemers van 25-65 jaar. Voor meer informatie mail inekedej@kliksafe.nl of bel 06-54205245.

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegrafenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

KIES NU VOOR HET **WINTERABONNEMENT**

3 maanden inclusief WinterNummer* €15,-

Inclusief het bijna 300 pagina's dikke WINTERNUMMER met advertentie-prijspuzzel

gezinsgids IDENTITEIT VOOR NU

www.gezinsgids.nl | 030 230 35 00 | info@gezinsgids.nl | Loodsboot 8, 3991 CJ Houten

* De GezinsGids verschijnt tweewekelijks. U hebt het afgelopen halfjaar geen abonnement op de GezinsGids gehad. Opgaven voor het Winterabonnement dienen voor 30 november binnen te zijn. Dit abonnement loopt automatisch af.

Mieke van den Dikkenberg Eeuwig gelukkig

Het leven en sterven van Ab van Dam

Ab van Dam is geboren op 19 juni 1949 te Opheusden met het syndroom van Down. Hij mocht al jong de Heere dienen en vrezin. Dat liet hij aan veel mensen zien en horen. Toen hij 56 jaar was, werd hij ernstig ziek. Op 19 september 2005 stierf hij. Op een gevoelvrije wijze heeft de schrijfster het leven en sterven van Ab voor de jeugd beschreven.

Om voor te lezen vanaf ca. 4 jaar en om zelf te lezen vanaf ca. 7 jaar.

Ca. 70 pagina's. Met foto's. **Prijs € 9,90**

Ook in de boekhandel verkrijgbaar.

Boekhandel R. van der Meijden

Nedereindsestraat 7 - 4041 XE Kesteren

Tel. 0488-482226 (Bgg. 0488-482134)

Email: info@vdmeijden-boekhandel.nl Of bezoek onze website:

www.vdmeijden-boekhandel.nl

NIEUW!

Samen zorgen we ervoor!

Word jij onze nieuwe collega?

Verzorgenden IG Verpleegkundigen Wijkverpleegkundigen

Sta jij voor liefdevolle verpleging en verzorging? Dan bieden wij jou een nieuwe uitdaging.

Meer weten? Bel 0342 - 40 54 65 of kijk op onze website: www.rstzorg.nl/vacatures

Vanaf 1 dec. **bovenwoning te huur** in buitengebied van **Lunteren/Ederveen**.
06-22424141

Uniek in kostuums

Alle maten voorradig - Regular & slim fit

WILVORST ROY ROBSON

Benvenuto. BOSS
HUGO BOSS

KLEIN KLEDING Sliedrecht - Zierikzee

Wie gaat er mee in 2018 met onze reis door Vietnam, Cambodja en Thailand?

30 juli-18 augustus 2018. Leeftijd 18-64 jaar. Voorlichtingsavond

DV vrijdag 24 november in Gouda. Info: famdejonge@solcon.nl Of 0182-701250

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Visionplanner is voor ons kantoor in Veenendaal **op zoek naar een gastvrouw** voor 5 dagen in de week.

Kijk voor meer informatie op www.visionplanner.com/werkenbij of bel naar Saskia Kitaman 06 - 1217 78 97

Hollands grootste in klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, Gouda
www.beve-meubel.nl

- ✓ Ambtskleding
- ✓ HERENKLEDING
- ✓ Trouwkostuums

Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

HUIB RUIJGROK

ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

DE DUITSE KENNEN HUN 'EIGEN' HEIDELBERGER NIET MEER.

Helpt u mee om dit boekje terug te geven aan het Duitse volk?

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Mooi vakantie-appartement in **Hoog Sauerland**.
www.huizesolagratiat.net

Advent samenzangavond

D.V. 2 december 2017
Rehobothkerk te Tholen
m.m.v. Bovenstemgroep Katwijk
Orgel: Peter Wildeman & Martin Weststrate
Leiding: Ds. C. Sonneveld & Jaco Pons van de JBGG
Collecte t.b.v. JBGG & Diaconaal gastenhuis de Oase
Aanvang: 19.30 uur, toegang gratis

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

BESCHERM JOODSE KINDEREN TEGEN TERREUR!

De christelijke stichting "Vrienden van het Cheider"

- Zorgt voor beveiliging van de joods-orthodoxe school "het Cheider" in Amsterdam
- Keert zich tegen antisemitisme en terreur
- Helpt joodse kinderen

Stichting
Vrienden
van het **Cheider**

Maak uw gift over op IBAN: NL22 INGB 0000 419925
of NL08INGB065301463 t.n.v. Vrienden van het Cheider
www.cheidervrienden.nl

Ben jij
Verpleegkundige?

Solliciteer dan via
werkenbij.cedrah.nl

Cedrah
Wonen - Zorg - Opleiden

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag geheel vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Te huur in Achterberg: gedeelte van woonhuis, per 1 december of 1 januari a.s.
Tel. 06 2031 6235

Tegels... als geen ander

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakantied advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Ook bij Kroon TEGELOUTLET veel keuze, vanaf €3,95 / m²

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aans-
praakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Gods deugden liefkrijgen

Er wordt in de preek weleens gezegd dat we 'Gods deugden' lief gaan krijgen als Gods Geest gaat werken in een zondaarshart. Maar de Bijbel gebruikt toch nergens deze uitdrukking?

Letterlijk

Er is één Bijbeltekst die *letterlijk* spreekt over Gods deugden. Petrus schrijft in zijn eerste algemene zendbrief (hoofdstuk 2 vers 9): 'Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht'. Kanttekening 27 omschrijft die deugden: 'Dat is, de eigenschappen, namelijk de wijsheid, mogendheid, rechtvaardigheid, genade en barmhartigheid Gods'. De betekenis van dit tekstwoord is duidelijk: de uitverkorenen krijgen Gods deugden zó lief dat ze die deugden gaan roemen... Waar het hart vol van is, stroomt de mond van over! Letterlijk spreekt de Heilige Schrift dus één keer over de uitdrukking 'deugden van God'. De uitverkorenen - naar de voorkennis van God de Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus - zijn wedergeboren om al Gods deugden te roemen.

Zakelijk

Letterlijk treffen we dus deze uitdrukking slechts éénmaal aan in Gods Woord. Maar *zakelijk* raken we de kern van het christelijk geloof! De kern van het ware geloof is immers niets minder dan de Drie-enige God? Ons leer- en troostboek, de Heidelbergse Catechismus, spreekt er in Zondag 8 heel duidelijk over. Welnu, God maakt Zichzelf ook bekend in Zijn eigenschappen. Uit de

bovengenoemde kanttekening is duidelijk geworden dat die eigenschappen ook Gods *deugden* kunnen worden genoemd. Hoewel in de levende God alles één is en Hij geen eigenschappen heeft, maar in Zijn eigenschappen bestaat, onderscheiden we hier de Wezen-eigenschappen (de zogenaamde onmededeelbare en mededeelbare eigenschappen) en de Persoons-eigenschappen. We laten dat nu verder rusten. Maar om Wie God werkelijk en wezenlijk is, zál Hij verheerlijkt worden. Daarvoor heeft Hij geen schepsel nodig, want Hij is de Volzalige in Zichzelf. Maar het heeft God behaagd Zich te verheerlijken in zondige en doemwaardige zondaren. Daartoe verkoor Hij Zich Zijn volk in Christus. Eveneens besloot Hij mensen te schepenen en - door de diepte van de val heen - Zich te verheerlijken in zondige en doemwaardige Adamskinderen. Gods deugden zijn door de zonden gekrenkt, maar door Christus volkomen verheerlijkt. Hij stelde Zich Borg om Gods deugden op te luisteren en de Bruidskerk zalig te maken door de toepassende bediening van de Heilige Geest.

Lezer(es), hebt u déze God in Zijn volmaakte deugden lief gekregen? Dan hebt u zielsbevindelijk iets geleerd van de deugd van Gods gerechtigheid. Ds. A. Comrie (1706-1774) omschrijft die gerechtigheid als volgt: 'Het is die hoge deugd en ontzagelijke volmaaktheid Gods, waardoor het Goddelijk Wezen noodzakelijk vordert, dat de minste belediging van Zijn Wet gewroken moet worden, door de uitstorting van Zijn vurige gramschap op de belediger zelf of op dien die zijn plaats vervangt en in zijn plaats wordt gesteld, eer de belediger tot genade zal kunnen wederkomen'. God moet aan Zijn eer komen en een zondaar leert zijn doodvonnis ondertekenen als rechtvaardig. Maar eeuwig wonder als Diezelfde God Zich openbaart in de deugd van Zijn recht en Zijn genade. Als de deugd van Zijn mogendheid tastbaar wordt en als Zijn wijsheid in al Zijn werken schittert. Deze liefde tot God en Zijn deugden, uitgestort in de ziel, maakt geen grote, hoogmoedige christenen. Wel wat anders: een in zichzelf arm en behoeftig volk, dat verlangt God Drie-enig te verheerlijken. Zoals de dichter van Psalm 145 vers 4 het zingt: 'Al wat Gij wrocht, zal juichen tot Uw eer; Uw gunstvolk zal verblijd U zee'nen HEER', En roemen van Uw koninkrijk, Uw macht, Uw heerlijkheid en Goddelijke kracht (...)'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.